

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ПОСЯГАННЯМ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУДДІВ В УКРАЇНІ

УДК 343.3.

Постановка проблеми. Наявність у Кримінальному кодексі України (далі – КК України) статей, які встановлюють кримінальну відповідальність за правопорушення, пов'язані з посяганням на діяльність суддів в Україні (криміналізація), є лише першим кроком у правовому забезпеченні охорони цієї складової правосуддя. Наступним, не менш важливим кроком у створенні комплексу заходів із досягнення у державі ситуації, при якій правосуддю і його суб'єктам нічого не загрожує, є встановлення належних та адекватних санкцій за посягання на діяльність суддів, реалізація яких матиме запобіжний та потрібний каральний ефект (пеналізація). Застосування санкцій кримінально-правових норм про охорону діяльності суддів в Україні становитиме кримінальну відповідальність за відповідні посягання і об'єктивується у основних її формах. Лише поєднання цих двох процесів – криміналізації та пеналізації, дасть можливість створити належну правову передумову ефективній протидії певному виду злочинності. Саме тому, питання реалізації кримінальної відповідальності за правопорушення, пов'язані з посяганням на діяльність суддів в Україні, повинні стати предметом самостійного наукового дослідження, результати якого відобразатимуться у цій статті.

Стан дослідження. Проблемам саме відповідальності за кримінальні правопорушення, пов'язані з посяганням на діяльність суддів в Україні, у науці кримінального права, увага приділена недостатня. Поряд із тим, кримінально-правова наука містить положення, які можуть лягти у основу дослідження відповідних проблем. Йдеться, насамперед, про докторські дисертації Л.М. Палюх та М.В. Шепітька, присвячені комплексному ви-

світленню кримінальних правопорушень проти правосуддя [1; 2]. Питання реалізації кримінальної відповідальності за посягання на суддів у зв'язку із їх діяльністю також були предметом кандидатських дисертацій Є.О. Буніна та О.В. Мандро [3; 4]. Крім того, проблеми конструювання санкцій кримінально-правових норм про посягання на суддів та застосування відповідних покарань за такі кримінальні правопорушення були предметом досліджень Г.Є. Бершова та Р.В. Кархута [5; 6]. В основу висновків, наведених у цій статті лягли також напрацювання теорії пеналізації, викладеної у роботах Р.Ш. Бабанли та Ю.А. Пономаренка [7; 8].

Метою цієї статті є визначення форм та змісту кримінальної відповідальності за правопорушення, пов'язані з посяганням на діяльність суддів в Україні, їх нормативного відображення та практичного втілення.

Виклад основного матеріалу. Якщо виходити з того, що систему норм, спрямованих на кримінально-правову охорону діяльності суддів в Україні становлять собою положення ст. 376, 377-379 та ст. 112 КК України, то основний фокус уваги повинен бути спрямований на санкції цих кримінально-правових норм. Їх умовне відокремлення від диспозиції дасть нам такі показники:

Ст. 376 КК Втручання у діяльність судових органів містить у ч.1 за критерієм розміру штрафу як основного покарання нетяжкий злочин, який потенційно може тягнути за собою покарання у таких видах та розмірах:

- штраф від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- виправні роботи на строк до двох років;
- арешт на строк до шести місяців.

Ч. 2 цієї статті також містить нетяжкий злочин, але вже за критерієм наявності покарання у виді позбавлення волі, і тягне за собою можливість призначення:

- позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років;
- арешт на строк до шести місяців;
- позбавлення волі на строк до трьох років.

Щодо кримінального правопорушення, передбаченого ст. 377 КК Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя

чи присяжного, то аналіз санкцій відповідних норм дає підстави для висновку про те, що у трьох частинах цієї статті встановлено відповідальність за нетяжкий, тяжкий та особливо тяжкий злочини відповідно. Стаття у різних частинах містить посягання, які є самостійними кримінальними правопорушеннями, якщо вони вчинені не щодо так званого спеціального потерпілого. Так, за вчинення посягання, передбаченого у ч.1 цієї статті можливе застосування:

- виправних робіт на строк до двох років;
- арешту на строк до шести місяців;
- обмеження волі на строк до трьох років;
- позбавлення волі на той самий строк.

Посягання, передбачене ч.2 ст. 377 КК України потенційно здатне потягнути для винної особи правообмеження, визначені такими покараннями:

- обмеженням волі на строк до п'яти років;
- позбавленням волі на строк до шести років.

Найтяжча шкода здоров'ю судді здатна потягнути для винної особи покарання у виді позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років.

За умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, законодавець формулює такі санкції. Основний склад:

- арешт на строк до шести місяців;
- позбавлення волі на строк до п'яти років.

У другій частині ст. 378 КК України міститься кваліфікований склад, наявність у діях винної особи якого тягне за собою можливість призначення лише одного виду покарання – позбавлення волі строком від шести до п'ятнадцяти років.

І, нарешті, посягання, пов'язані із позбавленням життя судді з мотивів, пов'язаних із його професійною діяльністю: ст. ст. 112 та 379 КК України. В обидвох нормах основним покарання визначено альтернативно або позбавлення волі на певний строк, або довічне позбавлення волі. Санкція ст. 112 КК України кумулятивна і передбачає додаткове необов'язкове покарання – конфіскація

майна. Цього додаткового покарання у санкції ст. 379 КК немає, що цілком логічно, враховуючи положення ч.2 ст. 59 КК України. Різним є також нижня межа санкції у частині позбавлення волі: у ст. 112 КК України – від 10 до 15 років; у ст. 379 КК України – від 8 до 15 років.

Аналіз наведених санкцій, як видається, передбачає три основні складові: 1) адекватність та пропорційність видів та розмірів покарань, установлених у санкціях, характерові та ступеню суспільної небезпеки відповідного кримінального правопорушення; 2) урахування системно-правових зв'язків, які виникають між кримінально-правовими нормами у частині їх санкцій, адже норми про відповідальність за посягання на діяльність суддів, не є унікальними та ізольованими; 3) практика використання судами України можливостей кримінально-правового впливу, що закладено у сконструйованих законодавцем санкціях аналізованих кримінально-правових норм.

Подібний підхід не є новим для кримінально-правової науки та частково вже застосовувався у дослідженнях [5, с.84].

Що відразу кидається в очі при аналізі сконструйованих законодавцем санкцій у ст. 376 КК України – це співпадіння одного з альтернативних основних покарань – арешту, і за видом, і за розміром. Зрозуміло, що такої ситуації у основному та кваліфікованому складі бути не повинно, тому, як видається, покарання у виді арешту з санкції ч.2 ст. 376 КК України варто виключити. Крім того, санкції цих статей не передбачають додаткових покарань, що негативно може відобразитися на реалізації принципу індивідуалізації кримінальної відповідальності. Враховуючи це, видається необхідним, виключивши арешт з санкції ч.2 ст. 376 КК покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю з основного перевести у розряд додаткового, зменшивши верхню межу до трьох років. Таким чином, у разі вчинення втручання у діяльність судді особою з використанням свого службового становища може потягнути за собою покарання у виді позбавлення волі як основного, так і позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю як додаткового. Створення при цьому кумулятивної санкції, здається адекватніше відобразатиме вчинене посягання.

Нетиповим для кримінального права, але типовим для конструювання однотипних статей КК, є об'єднання у одній структурній частині статті очевидно різних за ступенем тяжкості посягань і визначення для них однієї санкції. Не впевнений, що логічним буде залишати таку ситуацію без реагування. Якщо законодавець для всіх потерпілих, які не наділені кримінально-значимими ознаками встановив диференціацію кримінальної відповідальності за заподіяння різних видів тілесних ушкоджень, то чому така диференціація повинна ігноруватися щодо спеціального потерпілого, яким виступає суддя? Заради справедливості варто зазначити, що такий прийом конструювання диспозицій про насильство щодо спеціального потерпілого використано у ст. ст. 345, 345-1, 346, 350, 398 КК України і є швидше характерною особливістю відповідних статей КК, аніж винятком із загального правила. На поверхні лежить пропозиція про дотримання загального критерія диференціації відповідальності і розділення ч.2 ст. 377 на дві самостійні частини: легке тілесне ушкодження і середньої тяжкості тілесне ушкодження, кожна з яких матиме свою санкцію, сконструйовану відповідно до визначеного рівня суспільної небезпеки посягання. Іншим прийомом може бути виключення відповідних спеціальних норм з розділів про кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та журналістів та проти правосуддя із одночасним уведенням у кваліфіковані склади загальних норм про посягання на здоров'я особи відповідних ознак, які кваліфікують чи особливо кваліфікують кримінальне правопорушення.

Другий варіант, який до речі використано й у проєкті КК України [9], видається більш виправданий та таким, що здатний забезпечити більш системно узгоджену кримінально-правову регламентацію відповідальності за посягання на здоров'я спеціальних потерпілих.

Враховуючи наведене, варто перейти до аналізу системно-правових питань узгодженості санкцій за посягання на діяльність суддів. При цьому варто пам'ятати, що такий аналіз залежатиме від виду норми, санкцію якої ми розглядатимемо.

Насамперед звернемо увагу на норму, передбачену у ст. 376 КК України «Втручання в діяльність судових органів». На відміну від інших статей КК, які місять склади правопорушень про посягання на діяльність суддів, вона не має класичного співвідношення «загальна-спеціальна норми» із статтями розділу II Особливої частини КК України, оскільки втручання у діяльність просо фізичної особи за загальним правилом не є кримінально-карним. Таким чином, аналізована норма не перебуває у вертикальних зв'язках підпорядкування. Натомість між цією нормою та іншими, аналогічними, легко встановлюються горизонтальні зв'язки координації. Такі зв'язки виникають між нормою, закріпленою у ст. 376 КК України та нормами, визначеними у ст. ст. 343, 344, 397 КК України щодо втручання у діяльність таких спеціальних потерпілих, як працівник правоохоронного органу, судовий експерт, працівники державної виконавчої служби, приватний виконавець, державний діяч, захисник чи представник особи. Якщо порівняти санкції відповідних норми, то можна зробити такий висновок:

- ці санкції між собою неузгоджені;
- мінімальна межа покарання за основний склад у всіх нормах є штраф, найвища вона у санкції ст. 376 КК щодо суддів;
- основні склади у ст. 343 та 397 КК місять проступки з найбільш суворим покарання у виді обмеження волі на строк до трьох років;
- найбільш суворе покарання за вчинення основного складу втручання міститься у ст. 344 КК – позбавлення волі до двох років;
- ст. 376 КК містить найвищу нижню межу санкції та одночасно найнижчу вищу межу санкції – арешт на трок до шести місяців.

У спеціальній літературі системним проблемам співвідношення санкцій цих норм не дається, однак, місяться протилежні пропозиції: зберегти наявний рівень репресії, збільшивши її інтенсивність та збільшити інтенсивність репресії [5, с.90], перебачивши покарання у виді позбавлення воді для основного складу втручання у діяльність судових органів [6, с.121-122].

Видається, що з'ясувати адекватність рівня та інтенсивності репресії за те чи інше посягання можна шляхом аналізу практики

її застосування. Але до цієї складової дослідження повернемося дещо пізніше.

Щодо інших норм про посягання на діяльність суддів, варто нагадати, що вони є спеціальними відносно норм, розмішених у розділах II та VI Особливої частини КК України і встановлюють відповідальність за посягання на життя, здоров'я та власність будь-якої людини. Враховуючи це основною тенденцією зміни рівня та інтенсивності репресії відносно загальних норм має відбутися у бік збільшення.

Аналіз санкцій відповідних норм засвічує, що ця тенденція дотримана практично у всіх варіантах вертикального співвідношення підпорядкування. Відомою є проблема неадекватно низької нижньої межі санкції за посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною з здійсненням правосуддя (ст. 379 КК України) відносно санкції норми про кваліфіковане умисне вбивство. Така ситуація багато в чому обумовлює неправомірні, на нашу думку, рекомендації вищих судових інстанцій щодо кваліфікації вчиненого за сукупністю статей про загальну та спеціальну норми. Так, наприклад, п. 12 постанови Пленуму Верховного Суду України № 2 від 07.02.2003 року «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» містить положення про те, що «... коли умисне вбивство зазначених осіб чи замах на нього вчинені за інших обтяжуючих обставин, передбачених ч.2 ст. 115 КК, дії винної особи додатково кваліфікуються із за відповідними пунктами цієї статті» [10]. Виконання цієї рекомендації призведе до надміру кримінально-правової репресії та невиправданої сукупності кримінальних правопорушень.

При розв'язанні цієї ситуації, варто, видається, виходити з того, що спеціальні норми, які містяться у ст. ст. 379 та 112 КК України, місять склади кримінальних правопорушень, об'єктивна сторона яких сформульована із використанням конструкції «посягання на життя», яка як закінчене кримінальне правопорушення визначає не лише вбивство відповідного потерпілого але й замах на вбивство. Законодавець, очевидно із урахуванням положень ч.3 ст. 68 КК України задля можливості індивідуалізації

покарання, повинен був знизити нижню межу позбавлення волі. Отже, це не помилка, яка повинна долатися правозастосовувачем за допомогою штучної сукупності, а свідомо застосований засіб диференціації кримінальної відповідальності. Враховуючи наведене, вважаємо, що ідеальної сукупності загальної та спеціальної кримінально-правової норми про посягання на життя судді не може бути за жодних умов.

Дослідження горизонтальних зв'язків координації посягань, передбачених ст. ст. 377-379 КК України дає підстави для таких висновків:

- санкції норм про ці кримінальні правопорушення не узгоджені із аналогічними нормами, які встановлюють відповідальність за посягання на інших потерпілих і логічно пояснити наявні відмінності складно, або взагалі неможливо;

- санкції норм про аналогічні посягання містять як різний перелік видів покарань, які можуть бути застосовані, так і різні їх розміри. При цьому закономірностей встановити не вдалося;

- виходом із цієї ситуації могло б стати узгодження всієї системи санкцій у спеціальних нормах однієї групи посягань (наприклад, умисного знищення або пошкодження майна спеціального потерпілого), або ж, більш обґрунтована пропозиція про виключення необґрунтованих спеціальних норм з КК України із одночасним введенням належних ознак, що кваліфікують склади кримінальних правопорушень у загальних нормах.

Тепер перейдемо до емпіричного рівня дослідження і спробуємо відшукати закономірності у фактичній реалізації кримінальної відповідальності за посягання на діяльність судді в Україні.

Нами було проаналізовано більшість доступних вироків, які містяться у Єдиному державному реєстрі судових рішень – всього 37. Щодо кримінальних правопорушень, відносно яких ці вирoki було постановлено, то розподіл виглядає таким чином: за ст. 376 КК – 5 вироків; ст. 377 КК – 30 вироків; ст. ст. 378 та 379 КК – по одному.

Більш менш презентабельно виглядатиме узагальнення практики призначення покарання лише за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 377 КК України «Погроза або

насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного», оскільки а інших випадками ми маємо справу лише з поодинокими випадками, які здатні відобразити лише одну закономірність – відсутність відповідних вироків.

Переходячи до аналізу практики призначення покарання за посягання на недоторканість та здоров'я судді (всього 30 справ), варто наголосити, що потерпілими у всіх цих справах були власне судді. Зі всіх проваджень, лише у одному випадку обвинуваченого було виправдано і у одному випадку до особи було застосовано примусові заходи медичного характеру, а отже у 27 випадках постановлено обвинувальні вирокі (90%). Примітно, що у двох третинах випадків (20 з 30) суд призначив покарання у виді позбавлення волі. Середньо арифметичне значення строку покарання у виді позбавлення волі становить 1,9 роки.

У п'яти випадках суд призначив покарання виді арешту із середнім строком у 4,4 місяці. У трьох випадках, відповідно, суд постановив засудити обвинуваченого до різних строків обмеження волі (1 рік – 1; 2 роки – 2 вирокі).

Таким чином, зі всіх, передбачених у ст. 377 КК видів покарань, судді призначали:

- позбавлення волі у 66 % випадків;
- арешт у 16 % випадків;
- обмеження волі – 10 % випадків;
- інше – 8%.

Аналіз розмірів покарань свідчить про збалансованість таких розмірів, визначених у санкції. Так, наприклад щодо позбавлення волі, середній показник призначеного покарання практично дорівнює середньому показнику визначеного у санкції розміру покарання цього виду. Це, видається, ідеальний варіант відповідності встановленого виду та розміру покарання практиці його застосування.

Примітним є також досить низький показник застосування практики звільнення від відбування покарання з випробуванням щодо посягань на діяльність судді. Щодо кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 376, 378 та 379 КК України ця форма кримінальної відповідальності взагалі не застосовувалася. Щодо

посягання, передбаченого ст. 377 КК України – таке звільнення застосоване у 9-ти вироках, що становить 30 % випадків. Цей показник є меншим, ніж середній по всіх видах кримінальних правопорушень в Україні.

Висновки. Підсумовуючи викладене, відзначимо, що аналіз пеналізації посягань на діяльність суддів в Україні дає можливість стверджувати залежність рівня та інтенсивності репресії від виду норм, в яких закріплені відповідні санкції. Законодавець надає правозастосовувачу досить широкий арсенал інструментів кримінально-правового впливу на осіб, яких визнано винними у посяганні на суддів у зв'язку із здійсненням ними правосуддя. Урахування зв'язків підпорядкування та координації, вертикальних та горизонтальних, дає можливість виявити неузгодженість санкцій за подібні (аналогічні) кримінальні правопорушення. Цю ситуацію можна виправити у два основних способи: 1) точковими змінами кримінального законодавства, спрямованими на системне узгодження відповідних санкцій; 2) зміною підходу до формування кримінального законодавства в цілому, виключенням необґрунтованих спеціальних норм та використання інших засобів диференціації кримінальної відповідальності.

Практика застосування кримінального законодавства дає можливість перевірити адекватність санкцій лише щодо одного посягання, визначеного у ст. 377 КК України «Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного». Емпіричне дослідження дає підстави для висновку про адекватність відповідної санкції.

1. Палюх Л.М. *Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення проти правосуддя. Автореферат дисертації доктора юридичних наук.* Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2021. 42 с.
2. Шепітько М.В. *Теоретико-методологічні засади формування системи протидії злочинам у сфері правосуддя. Автореферат дисертації доктора юридичних наук.* Харків: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018. 45 с.
3. Бунін Є.О. *Втручання в діяльність судових органів за Кримінальним кодексом України: аналіз складу злочину та питання кваліфікації : автореф. дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.08.* Харків, 2015. 20 с.

4. Мандро О.В. *Кримінальна відповідальність за злочини, що посягають на життя та здоров'я судді, народного засідателя чи присяжного : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2014. 280 с.*
5. Берішов Г.С. *Покарання за втручання у діяльність судових органів. Вісник ХНУВС. 2012. № 4(59). Ч.1. С.83-90.*
6. Кархут Р.В. *Загальна характеристика покарань за втручання в діяльність судових органів: досвід Республіки Польща. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. №4. С.118-122.*
7. Бабанли Р.Ш. *Призначення покарання в Україні: теоретико-прикладні засади. Чернігів: Десна Поліграф, 2019. 488 с.*
8. Пономаренко Ю.А. *Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень: Монографія. Харків: Право, 2020. 720 с.*
9. *Текст проєкту нового Кримінального кодексу України. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code>*
10. *Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 07.02.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03#Text>*

Теслюк Д.Ю. Відповідальність за правопорушення, пов'язані з посяганням на діяльність суддів в Україні.

Лише поєднання двох процесів – криміналізації та пеналізації, дасть можливість створити належну правову передумову ефективній протидії певному виду злочинності. Метою цієї статті є визначення форм та змісту кримінальної відповідальності за правопорушення, пов'язані з посяганням на діяльність суддів в Україні, їх нормативного відображення та практичного втілення. Аналіз санкцій кримінально-правових норм про відповідальність за посягання на діяльність суддів в Україні, проведено із урахуванням трьох основних складових:

1) адекватності та пропорційності видів та розмірів покарань, установлених у санкціях, характерові та ступеню суспільної небезпеки відповідного кримінального правопорушення; 2) урахування системно-правових зв'язків, які виникають між кримінально-правовими нормами в частині їх санкцій, адже норми про відповідальність за посягання на діяльність суддів не є унікальними та ізольованими; 3) практики використання судами України можливостей кримінально-правового впливу, що закладено у сконструйованих законодавцем санкціях аналізованих кримінально-правових норм. Констатовано, що аналіз пеналізації посягань на діяльність суддів в Україні дає можливість стверджувати залежність рівня та інтенсивності репресії від виду норм, в яких закріплені відповідні санкції. Законодавець надає правозастосовувачу досить широкий арсенал інструментів кримінально-правового впливу на осіб, яких визнано винними у посяганні на суддів у зв'язку із здійсненням ними правосуддя. У статті виявлено неузгодженість санкцій за подібні (аналогічні) кримінальні правопорушення. Це можна виправити у два основних способи: 1) точковими змінами криміналь-

ного законодавства, спрямованими на системне узгодження відповідних санкцій; 2) зміною підходу до формування кримінального законодавства в цілому, виключенням необґрунтованих спеціальних норм та використання інших засобів диференціації кримінальної відповідальності. Практика ж застосування кримінального законодавства дає можливість перевірити адекватність санкцій лише щодо одного посягання, визначеного у ст. 377 КК України «Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного». Емпіричне дослідження дає підстави для висновку про адекватність відповідної санкції.

Ключові слова: посягання на діяльність суддів; санкція кримінально-правових норм; кримінальна відповідальність; покарання; кримінальне правопорушення.

Teslyuk D.Yu. Liability for offenses related to interference with the activities of judges in Ukraine.

Only the combination of two processes - criminalization and penalization - will make it possible to create an appropriate legal prerequisite for effective counteraction to a certain type of crime. The purpose of this article is to determine the forms and content of criminal liability for offenses related to encroachment on the activities of judges in Ukraine, their normative reflection and practical implementation. The analysis of sanctions of the criminal law norms on responsibility for encroachment on the activities of judges in Ukraine was carried out taking into account three main components: 1) adequacy and proportionality of the types and sizes of punishments established in the sanctions, to the nature and degree of public danger of the corresponding criminal offense; 2) taking into account the system-legal connections that arise between criminal law norms in terms of their sanctions, because the norms on responsibility for encroachment on the activities of judges are not unique and isolated; 3) the practice of using by the courts of Ukraine the possibilities of criminal-legal influence, which is laid down in the sanctions constructed by the legislator in the analyzed criminal-law norms. It has been established that the analysis of criminalization of encroachments on the activities of judges in Ukraine makes it possible to affirm the dependence of the level and intensity of repression on the type of norms in which the relevant sanctions are established. The legislator provides the law enforcer with a fairly wide arsenal of tools for criminal and legal influence on persons found guilty of assaulting judges in connection with their administration of justice. The article reveals the inconsistency of sanctions for similar (analogous) criminal offenses. This can be corrected in two main ways: 1) point changes in the criminal legislation, aimed at systematic harmonization of relevant sanctions; 2) changing the approach to the formation of criminal legislation as a whole, excluding unsubstantiated special norms and using other means of differentiating criminal responsibility. The practice of applying criminal legislation makes it possible to check the adequacy of sanctions only for one offense defined in Art. 377 of the Criminal Code of Ukraine «Threat or violence against a judge, people's assessor or juror». Empirical research provides grounds for concluding that the appropriate sanction is adequate.

Keywords: encroachment on the activities of judges; sanction of criminal law norms; criminal liability; punishment; criminal offense.